

РЕЦЕНЗИЯ

от д-р Симо Петров Иванов - доцент
ПУ „Паисий Хилендарски“

на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „доктор“

в област на висше образование 1. Педагогически науки
професионално направление 1.2 Педагогика
докторска програма *Теория на възпитанието и дидактика*

Автор: *Теодора Живкова Бахчеванова*

Тема: „Развитие на сюжетно-ролевата игра като съвместна дейност при 5-7-годишните деца“.

Научен ръководител: *доц. д-р Галена Стоянова Иванова*

1. Общо описание на представените материали

Със заповед № Р33-1395 от 23.04.2021г. на Ректора на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ (ПУ) съм определен за член на научното жури за осигуряване на процедура за защита на дисертационен труд на тема : „Развитие на сюжетно-ролевата игра като съвместна дейност при 5-7-годишните деца“ за придобиване на образователната и научна степен ‘доктор’ в област на висше образование Педагогически науки, професионално направление Педагогика, докторска програма Теория на възпитанието и дидактика. Автор на дисертационния труд е Теодора Живкова Бахчеванова – докторантка в задочна форма на обучение към катедра „Предучилищна педагогика“ с научен ръководител доц. д-р Галена Стоянова Иванова от ПУ „Паисий Хилендарски“.

Представеният от Теодора Живкова Бахчеванова комплект материали на хартиен носител е в съответствие с Чл.36 (1) от Правилника за развитие на академичния състав на ПУ, включва следните документи:

- молба до Ректора на ПУ за разкриване на процедурата за защита на дисертационен труд;
- автобиография в европейски формат;

- протокол от катедрения съвет, свързан с докладване на готовността за откриване на процедурата и с предварително обсъждане на дисертационния труд;
- дисертационен труд;
- автореферат;
- списък на научните публикации по темата на дисертацията;
- копия на научните публикации;
- декларация за оригиналност и достоверност на приложените документи;
- справка за спазване на специфичните изисквания на съответния факултет (само за докторантите зачислени до 04.05.2018 г.);

Докторантът е приложил 7 броя статии в специализирани издания.

2. Кратки биографични данни за докторанта

Теодора Бахчеванова е родена на 3.09.1986г. в гр. Пловдив.

Завършва средно образование СОУ „П. К. Яворов“ гр. Пловдив 2005г.

През 2006-2010 г. завършва ПУ “Паисий Хилендарски“, Педагогически факултет и придобива квалификация педагог, детски учител и учител по английски език – степен „бакалавър“.

През 2010-2012 г. завършва ПУ „Паисий Хилендарски“, Филологически факултет и придобива квалификация учител по английски език (1 – 12 клас) – степен „магистър“.

През март 2015 – март 2020 г. е задочен докторант към катедра „Предучилищна педагогика“, ПУ „Паисий Хилендарски“.

От 2010г. до октомври 2019г. Теодора Бахчеванова е учител по английски език в център за езиково обучение и учител по английски език в детска градина. От октомври 2019г. до момента е асистент в катедра „Предучилищна педагогика“ в ПУ „Паисий Хилендарски“.

3. Актуалност на тематиката и целесъобразност на поставените цели и задачи

Теодора Бахчеванова избира за своето дисертационно изследване актуален научен проблем - развитието на сюжетно-ролевата игра като съвместна дейност при 5-7-годишните деца.

Научната актуалност и значимост на изследователския проблем тя разкрива в два основни аспекта – научен и научно-приложен. В посочените аспекти дисертабилността на изследователския проблем е научно аргументирана и убедително защитена от автора.

Целта на изследването е адекватна на научния проблем – създаването на технологичен модел за развитие на сюжетно-ролевата игра като съвместна дейност при 5-7-годишните деца и установяването на неговата ефективност. Изследователските задачи са целесъобразни. Те конкретизират целта на изследването в три основни аспекта – теоретичен анализ на научния проблем, разработване и експериментално апробиране на технологичния модел и установяване на ефективността от неговото приложение в практиката на предучилищното образование.

4. Познаване на проблема

Степента на познаване на научния проблем от Т. Бахчеванова е много висока. Високата компетентност на автора се разкрива от анализа на дисертационния труд във всички ключови понятия – игра, сюжетно-ролева игра, съвместна дейност. Авторът показва висока степен на психологическа и педагогическа компетентност при анализа на основните понятия. Високата степен на познаване на научния проблем от Т. Бахчеванова се разкрива убедително в областта на предучилищната педагогика и педагогическите технологии в играта.

5. Методика на изследването

Методиката на изследването приложена в дисертационния труд включва комплекс от методи, които са адекватни на различните етапи на изследването – теоретично проучване, анкетен метод, педагогическо наблюдение, педагогически експеримент, диагностични тестове и методи за статистическа обработка на емпирични данни.

Използваният от автора изследователски инструментариум позволява реализирането на целта и задачите и обективната проверка на формулираните научни хипотези.

6. Характеристика и оценка на дисертационния труд

Структурата на дисертационния труд отговаря на съвременните изисквания на методиката на педагогическите изследвания. В съдържателен аспект за дисертационния труд може да се констатира следното:

- Уводът точно и ясно представя научната новост на изследователския проблем – развитието на сюжетно-ролевата игра като съвместна дейност при 5-7-годишните деца

- Първа глава е озаглавена „Теоретичен обзор“. В тази глава авторът успешно прилага системния и системно-структурните подходи при анализа на информационните ресурси. Интегрираното приложение на посочените изследователски подходи дава възможност на Т. Бахчеванова да разкрие задълбочено и компетентно ключовите понятия в изследването. Теоретичния обзор авторът реализира в два основни аспекта – ретроспективен и актуален.

Обзорът се базира на достатъчно по брой специализирани литературни източници. Това позволява на Т. Бахчеванова ясно и точно да дефинира научния проблем в дисертационния труд.

- Втора глава е озаглавена „Дизайн на дисертационното изследване“. В нея авторът представя своята изследователска концепция. Концептуалният модел е изведен логически от теоретичния обзор на проблема и е адекватен на основната изследователска цел. Формулираните от автора хипотези се основават на теоретичния анализ и практическия опит по проблема. Изследователските задачи следват логиката на научното педагогическо изследване и спецификата на научната проблематика. Комплексът от диагностични и формиращи методи се базира на система от критерии и показатели. Те са адекватни на основните етапи на емпиричното изследване.

В тази глава Т. Бахчеванова подробно представя и научно обосновава разработения технологичен модел за реализиране на поставената цел. Този модел се базира на постановката за поетапното формиране и обогатяване на игровата компетентност и култура на 5-7-годишните деца и разгръщане на развиващия потенциал на сюжетно-ролевата игра. Тази постановка авторът сполучливо интегрира с хуманно-личностния подход към детето.

- Глава трета е озаглавена „Резултати от експерименталното изследване“. В тази глава резултатите са представени чрез диаграми. Информативната стойност на експерименталните резултати е висока. Това дава ясна представа за различните етапи при приложението на технологичния педагогически модел. Така представените резултати от Т. Бахчеванова са интерпретирани и обяснени научно компетентно и следвайки логиката на изследователската концепция.

- Дисертацията завършва със „Заклучение и изводи“. Те са логически изведени научни обобщения от теоретичните емпирични резултати на проведеното изследване. Чрез тях авторът дава адекватен отговор на формулираните научни хипотези.

7. Приноси и значимост на разработката за науката и практиката

В дисертационния труд на Т. Бахчеванова могат да бъдат установени основни научни приноси в научно-теоретичен и практически аспекти. Научно-теоретичен принос е системно-структурният обзор, анализ и оценка на сюжетно-ролевата игра като съвместна дейност. Разкриването на значимостта на проблема в контекста на предучилищното образование. Научно-приложен принос на автора е конструирането и практическото апробиране на педагогически модел за развитие на сюжетно-ролевата игра при 5-7-годишните деца.

8. Преценка на публикациите по дисертационния труд

По темата на дисертацията Т. Бахчеванова представя седем публикации. Всички представени публикации са статии в специализирани научни списания и сборници. В представените публикации Т. Бахчеванова е самостоятелен автор. Съдържанието на посочените публикации отразява темата и проблемите поставени в дисертационния труд.

9. Лично участие на докторанта(ката)

Проведеното дисертационно изследване е реализирано лично от Т. Бахчеванова. Научните приноси са лична заслуга на автора на изследването.

10. Автореферат

Авторефератът е изработен съобразно методологическите изисквания за педагогическите изследвания. В структурен и съдържателен аспект авторефератът отразява структурата и съдържанието на дисертационния труд. Той отразява основните резултати постигнати в дисертацията.

11. Критични забележки и препоръки

Нямам критични забележки към проведеното изследване и комплекта материали.

12. Лични впечатления

Личните ми впечатления за Т. Бахчеванова се базират на нейния успех като студент в ПУ „Паисий Хилендарски“, като асистент в катедра „Предучилищна педагогика“ и като задочен докторант в същата катедра. Мнението ми относно научно-преподавателските качества на Т. Бахчеванова е изцяло положително. Тя се изявява като млад учен и преподавател с доказани изследователски възможности.

13. Препоръки за бъдещо използване на дисертационните приноси и резултати

Разработеният от Т. Бахчеванова педагогически модел по възможност да продължи иновативното си приложение в практиката на предучилищното образование. Това ще превърне педагогическата иновация в процес.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд *съдържа научни, научно-приложни и приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката* и отговарят на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на ПУ „Паисий Хилендарски“. Представените

материали и дисертационни резултати напълно съответстват на специфичните изисквания на Педагогическия факултет приети във връзка с Правилника на ПУ за приложение на ЗРАСРБ.

Дисертационният труд показва, че докторантката Теодора Живкова Бахчеванова притежава задълбочени теоретични знания и професионални умения по научна специалност „Предучилищна педагогика“ като демонстрира качества и умения за самостоятелно провеждане на научно изследване.

Поради гореизложеното, убедено давам своята **положителна оценка** за проведеното изследване, представено от рецензираните по-горе дисертационен труд, автореферат, постигнати резултати и приноси, и **предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен „доктор“** на Теодора Живкова Бахчеванова в област на висше образование: 1. Педагогически науки, професионално направление 1.2. Педагогика докторска програма Теория на възпитанието и дидактика.

17.05. 2021 г.

Рецензент:

доц. д-р Симо Иванов